

OTÁZKY NA TEORETICKÚ SKÚŠKU Z VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA I.
BAKALÁRSKE ŠTÚDIUM
AR 2020/2021

1. VÝZNAM VODY PRE ŽIVOT:

Voda ako súčasť:

- životného prostredia (kolobeh vody v prírode)
- pracovného prostredia (použitie v pracovnom procese - odpadové vody)
- potravinového reťazca:
  - pitná voda = norma
  - biologická hodnota pitnej vody
- voda - súčasť správnej výživy
  - pitný režim detí, dospelých, starých ľudí, športovcov
- osobná hygiena človeka, rekreácia, šport, estetika a kultúrna funkcia
- dezinfekcia vody (individuálne zdroje, verejné vodovody)
- príslušná legislatíva

2. ZDRAVOTNÉ RIZIKÁ Z VODY:

Voda:

- voda v technologických postupoch v potravinárskych výrobnách
- súčasť správnej výživy
- pitná voda – norma, zásobovanie, ochrana zdrojov pitnej vody

Riziko:

- možnosti kontaminácie zdrojov pitnej vody
- infekcie
- intoxikácie
- civilizačné ochorenia (ktoré - Ca, Mg, atď.)

Príslušná legislatíva

3. HYGIENICKÁ PROBLEMATIKA ODPADOVÝCH VÔD :

- odpadové vody : splaškové – odkiaľ, infekčné - postupy a podmienky, priemyselné – riziká, zrážkové
- kanalizácia
- čistenie odpadových vôd (ČOV)
- príslušná legislatíva

4. VÝZNAM POTRAVINOVÉHO REŤAZCA A VPLYV PROSTREDIA NA JEHO KVALITU:

- škodliviny - spôsob akým sa dostanú do potravinového reťazca
- zásady racionálnej výživy
- charakteristika hlavných živín a doplňujúcich látok
- hodnotenie požívatín
- ochorenia ľudí podmienené výživou
- výživa detí a mládeže
- poruchy príjmu potravy detí a mládeže
- poruchy pri nevyváženom príjme potravín
- príslušná legislatíva

5. NÁKAZY A OTRAVY Z POTRAVÍN:

- infekčné ochorenia:
  - alimentárne nákazy, geohelmintózy
  - úloha pôdy a povrchových vôd v životnom cykle humánných parazitov
  - preventívne a represívne opatrenia
- otravy z potravín: chemický pôvod, rastlinný pôvod, živočíšny pôvod
- ochrana vody, pôdy a potravín pred mikrobiálnou kontamináciou
- zdravotno-výchovné aktivity

OTÁZKY NA TEORETICKÚ SKÚŠKU Z VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA I.
BAKALÁRSKE ŠTÚDIUM
AR 2020/2021

- príslušná legislatíva
- 6. PROBLEMATIKA POTRAVINÁRSKEJ VÝROBY A JEJ RIZIKÁ:**
  - potravinársky priemysel a jeho odvetia
  - hodnotenie akosti a dodržiavania hygienických zásad
  - epidemiologicky závažné činnosti - podmienky
  - problematika predaja potravín
  - Potravinový zákon
  - príslušná legislatíva
- 7. ZNEČISTENIE OVZDUŠIA A JEHO NÁSLEDKY NA ZDRAVIE ĽUDÍ:**
  - súčasti ovzdušia
  - znečistenie ovzdušia, hlavné zdroje škodlivín, druhy škodlivín
  - vplyv na zdravie človeka
  - opatrenia proti znečisteniu
  - šírenie nákaz dýchacích ciest ovzduším, možnosti dezinfekcie ovzdušia
  - príslušná legislatíva
- 8. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A JEHO VPLYV NA ZDRAVIE POPULÁCIE:**
  - čo je životné prostredie
  - zložky životného prostredia
  - rizikové faktory životného prostredia
  - zdravie a prostredie, spoločenská podmienenosť zdravia.
  - legislatíva vo vzťahu k životnému prostrediu a jeho vplyvu na zdravie ľudí
- 9. ZDRAVOTNÉ RIZIKÁ URBANIZÁCIE :**
  - nahromadenie obyvateľstva
  - zásobovanie vodou
  - odpadové vody
  - komunálny odpad
  - živočíchy (hlodavce synantropne) - premnoženie
  - infekcie, civilizačné ochorenia, psychika
  - mestská chudoba – riziká, riešenie problému
  - správanie sa a zdravie
- 10. VPLYV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA NA ZDRAVIE DETÍ:**
  - zložky životného prostredia a porušenie ekologickej rovnováhy
  - voda - riziká (methemoglobinémia), spôsob riešenia
  - pôda - riziká (parazity, potravinový reťazec)
  - ovzdušie - riziká (ťažké kovy - potravinový reťazec, alergie, infekčné ochorenia)
  - životné prostredie a telesný rast a vývoj detí a mládeže
  - príslušná legislatíva
- 11. FAKTORY OVPLYVŇUJÚCE ZDRAVIE DETÍ**
  - rodina a sociálne prostredie
  - deti a adolescenti
  - zdravotné riziká predškolských a školských zariadení
  - výchovno-pedagogický proces
  - riziká pri voľbe a príprave na povolanie
  - riziká pracovného prostredia
  - riziká súvisiace s cestnou dopravou
  - riziká z prehriatia organizmu
  - problematika bývania – dve a viacej generácií
  - legislatíva o zabezpečení rizikových faktorov pracovného prostredia

OTÁZKY NA TEORETICKÚ SKÚŠKU Z VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA I.
BAKALÁRSKE ŠTÚDIUM
AR 2020/2021

12. PREVENČIE POŠKODENIA ZDRAVIA PRI PRÁCI V ZDRAVOTNÍCTVE:

- preventívne, technické a organizačné opatrenia
  - osobná ochrana zamestnancov
  - osobná hygiena a životospráva
- rizikové faktory pracovného prostredia a rizikové práce
  - hodnotenie rizík v zdravotníctve
- choroby z povolania a zdravotnícki pracovníci
  - preventívne opatrenia (+ očkovanie)
- hygiena zdravotníckych zariadení
  - zásobovanie vodou, odpady
  - HER (hygienicko-epidemiologický režim) v zdravotníckych zariadeniach
- príslušná legislatíva

13. MIKROKLÍMA – ZDRAVOTNÉ RIZIKÁ PRE ČLOVEKA:

- tepelný stav človeka
- tepelná pohoda
- osvetlenie
- prach
- chemické škodliviny
- biologické faktory
- psychosociálne a fyziologické faktory
- fyzikálne faktory , hluk
- preventívne opatrenia
- príslušná legislatíva

14. FAKTORY OVPLYVŇUJÚCE ZDRAVIE STARŠEJ POPULÁCIE:

- rodina a sociálne prostredie
- zdravotné riziká sociálnych zariadení
- riziká súvisiace so životným prostredím
- riziká súvisiace s cestnou dopravou
- riziká z prehriatia organizmu
- problematické bývanie – dve a viac generácií

15. HODNOTENIE VÝŽIVY A VÝŽIVOVÉHO STAVU ČLOVEKA:

- vyšetrenia: antropometrické, klinické, biochemické
- hodnotenie nutričného profilu (výživová spotreba, energetická a biologická hodnota stravy)
- odporúčané výživové dávky
- režim stravovania

16. EKOLÓGIA ČLOVEKA:

- ekologická rovnováha
- porušenie ekologických rovnováh – ochorenia
- faktory:
  - fyzikálne
  - chemické
  - biologické
  - psychosociálne
- preventívne opatrenia
- ekosystémové zmeny
- biodiverzita a infekčné ochorenia

17. VPLYV SOCIÁLNEHO FAKTORA NA ZDRAVIE LUDÍ:

- zdravie a choroba ako bio-psycho-sociálna kategória
- kultúrne, religiózne faktory

OTÁZKY NA TEORETICKÚ SKÚŠKU Z VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA I.
BAKALÁRSKE ŠTÚDIUM
AR 2020/2021

- sociálne zabezpečenie
- urbanizácia, plánovanie
- zdravý životný štýl a prevencia porúch zdravia
- mladá generácia v škole, rodine, v práci

18. VŠEOBECNÉ ZÁSADY BOJA PROTI INFEKČNÝM CHOROBÁM:

- protiepidemické opatrenia: cieľ, charakter (preventívne, represívne), východisko (proces šírenia nákazy)
- preventívne protiepidemické opatrenia: cieľ
  - osobná hygiena, hygiena bývania
  - zásobovanie obyvateľstva (voda, potraviny), dezinfekcia vody, odpad
  - evidencia a kontrola nosičov, epidemiologicky závažné činnosti
  - veterinárne opatrenia (prvovýroba, ochrana štátnych hraníc)
  - zvyšovanie odolnosti populácie (nešpecifické, špecifické), opatrenia v detských kolektívoch
  - zdravotná výchova obyvateľstva
- represívne protiepidemické opatrenia: cieľ
  - ohnisko nákazy: eliminácia prameňa, prerušenie prenosu, zvýšenie odolnosti populácie

- príslušná legislatíva

19. VEREJNOZDRAVOTNÝ VÝZNAM DEMOGRAFICKÉHO VÝVOJA POPULÁCIE:

- verejné zdravotníctvo, demografia
- demografické ukazovatele populačného vývoja
- populačná politika
- populačné prognózy

20. ČLOVEK A PRACOVNÉ PROSTREDIE:

- ich vzájomné pôsobenie
- faktory fyzikálne, chemické, biologické, psychosociálne
- zásady ochrany zdravia - prevencia poškodenia zdravia pri práci
- monitorovanie pracoviska so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, osobné monitorovanie.
- práca a špecifické skupiny populácie
- príslušná legislatíva

21. VEREJNOZDRAVOTNÝ ASPEKT KARDIOVASKULÁRNYCH OCHORENÍ

- rizikové faktory KVS: fajčenie, vysoký krvný tlak, poruchy látkovej výmeny (metabolizmu) tukov a cukrov, obezita, znížená telesná aktivita, genetické faktory, stres
- zásady zdravej výživy
- problém juvenilnej hypertenzie a hodnotenie výživového stavu detí a mládeže
- prevencia KVS:
  - individuálny prístup
  - populačný prístup
- socioekonomické dopady KVS
- demografia

22. VEREJNOZDRAVOTNÝ ASPEKT NÁDOROVÝCH OCHORENÍ

- rizikové faktory nádorových ochorení:
  - faktory životného prostredia
  - faktory pracovného prostredia
  - životný štýl
- prevencia nádorových ochorení:
  - individuálny prístup

OTÁZKY NA TEORETICKÚ SKÚŠKU Z VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA I.
BAKALÁRSKE ŠTÚDIUM
AR 2020/2021

populačný prístup

- výživa v prevencii nádorových ochorení – kolorektálny karcinóm
- socioekonomické dopady nádorových ochorení
- štatistika v zdravotníctve

23. VEREJNOZDRAVOTNÝ ASPEKT OBEZITY:

- definícia obezity
- diagnostické kritéria
- rizikové faktory obezity:
  - životný štýl – výživa, pohybová aktivita
  - genetické faktory
  - psychická pohoda
- prevencia vzniku obezity
- váhová redukcia obezity
- zdravotný a socioekonomický vplyv obezity
- demografia

24. SEXUÁLNE SPRÁVANIE A ZDRAVIE

- sexuálne prenosné ochorenia: riziko vzniku, prenos, rizikové skupiny
- preventívne opatrenia, represívne opatrenia
- zdravotný a socioekonomický vplyv sexuálne prenosných ochorení
- zariadenia, pri ktorých prevádzke dochádza ku kontaktu s ľudským telom.

25. PROBLEMATIKA TERORIZMU Z HľadISKA ZDRAVIA VEREJNOSTI

- definícia a ciele terorizmu
- rozdelenie
- ekoterorizmus
- bioterorizmus:
  - možnosti zneužitia mikrobiologických pôvodcov
  - ochrana
- chemický terorizmus:
  - chemické látky a ich mechanizmus pôsobenia, protichemické opatrenia
- hlásenie na národnej a medzinárodnej úrovni (EWRS, RASBICHAT)
- Úlohy a ciele EK (Európskej komisie) a ECDC (European Centre for Disease Prevention and Control) v ochrane a podpore zdravia.

V Martine, 28.8.2020

prof. MUDr. Henrieta Hudečková, PhD., MPH
vedúca Ústavu verejného zdravotníctva
JLF UK Martin